

1. הגדרת "כיבוד אב ואם"

איזהו מורא, ואיזהו כיבוד? מורא - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו, ולא מכריעו; כיבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא. (בבלי קידושין דף לא)

שאלות:

כיצד מבצעים טיפול אינטימי בהורה?

האם עדיף לשמור על דיסטאנס ולדאוג שמישהו אחר יטפל בטיפול האינטימי?

האם יש צורך לדאוג ל"מצוות בין אדם למקום" (ברכות, תפילה וכדו')?

2. "ביטול מלאכה" – השקעת הזמן ולא דווקא הממון

נאמר: ' כבוד את אביך ואת אמך', ונאמר: (משלי ג) 'כבוד את ה' מהונך',

מה להלן בחסרון כיס, אף כאן בחסרון כיס;

ואי אמרת משל אב, מאי נפקא ליה מיניה? לביטול מלאכה.

שאלות

האם יש הגדרה ל"ביטול מלאכה" המחייבת את הבן בטיפול באב?

האם יש משמעות לשהייה משותפת עם הורה שאינו מגיב לנוכחות?

3. מסגרת ביתית או תנאי חיים?

(לג) ובְּרִזְלֵי זָקֵן מְאֹד בֶּן שְׁמֹנִים שָׁנָה וְהוּא כְּלָפֶל אֶת הַמְּלָךְ בְּשִׁיבְתוֹ בְּמַחְנֵיכֵי כִּי אִישׁ גָּדוֹל הוּא

מְאֹד: (לד) וַיֹּאמֶר הַמְּלָךְ אֶל בְּרִזְלֵי אֶתְּהָ עֵבֶר אֶתִּי וְכִלְפַלְתִּי אֶתְּךָ עִמָּדִי בִּירוּשָׁלַם:

(לה) וַיֹּאמֶר בְּרִזְלֵי אֶל הַמְּלָךְ כַּמָּה יָמֵי שָׁנִי חַיִּי כִּי אֶעְלֶה אֶת הַמְּלָךְ יְרוּשָׁלַם:

(לו) בְּן שְׁמֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הָאֵדַע בֵּין טוֹב לְרַע אִם יִטְעַם עֲבָדְךָ אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֶת אֲשֶׁר אֲשַׁתָּה אִם אֲשַׁמֵּעַ עוֹד בְּקוֹל שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְלִמָּה יִהְיֶה עֲבָדְךָ עוֹד לְמִשָּׂא אֶל אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ: (שמואל ב יט)

שאלות

המתח בין החזקת ההורה בבית ב"דור הסנדוויץ" (בין אחריות לנכדים והאחריות להורים)

הוצאה מהבית לתנאים נוחים לעומת שמירה על סביבה מוכרת – מה עדיף?

4. שיעמום כחולי

"בעלי המרה השחורה שאין עושים כלום דברים של שיגעון, רק יושבים בעצבות ורחוקים מחבורת אנשים, ואין מבקשים לאכול, וכשנותנים להם לאכול, אוכלין, ואין מתחילים לדבר. וכששואלין אותן, עונין מעט דברים, ואין מדברים דברים של שיגעון - יש להתיישב אם דינם כשוטה אם לאו. ולפי הסברה אין בזה סימני שטות, אלא מחלת העצבות בלבד, ותלוי בראיית עיני הבית דין להבין דרכו ועלילותיו" (אבן העזר סימן קכא, ד).

שאלות:

המשמעות של הוצאה מן הבית למסגרות מלוות (=מלב"ב)

היחס להורה הדמנטי כבן דעת וכאדון.

מי מקבל את ההחלטות עבור ההורה? (אפוטרופסות במשפחה או חיצוני)

5. לא לוותר (פיזיותרפיה, הליכה, מסגרת וכדו')

תני אבימי בריה דרבי אבהו: יש מאכיל לאביו פסיוני וטורדו מן העולם, ויש מטחינו בריחים ומביאו לחיי העולם הבא. (בבלי מסכת קידושין דף לא עמוד ב)

שאלות:

כמה לחייב מאמץ גופני ומנטאלי?

כמה השקעה (כלכלית ונפשית) נדרשת כדי להמשיך את משמעות החיים של ההורה.